

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 42 (2)

IZDAN 1 MAJA 1937.

PATENTNI SPIS BR. 13177

Bek Ljudevit, Bjelovar, Jugoslavija.

Kontrolno mjerilo dužine.

Prijava od 6 maja 1936.

Važi od 1 septembra 1936.

Za mjerenje tkanina, vrpca i sl. u trgovinama služe baždareni drveni ili sl. metri. Praksa je međutim pokazala, da se kod mjerenja sa ovakim metrom događaju često zabune, koje dovode trgovca odn. njegovog prodavača u neugodan položaj prema mušteriji i ako oni najčešće nisu za to svjesno krivi. Prodavač bude naine često smetan raznim pitanjima sa strane mušterije ili svoga pretpostavljenog, pa usljed toga odmjeri manje ili više robe.

Pokazalo se međutim, da nastala pogreška iznosi redovno jedinicu dužine, dakle metar, pošto i prodavač a i mušterija vode računa o tome, da se izmjeri onaj ostatak preko cjeline metara, dok se redovno zabune odn. manje vode računa o cijelim metrima. Na pr. kad neko traži 6 m 40 cm neke tkanine, onda prodavač mjeri 6 m mehanički, tako da 6 puta pređe sa tkaninom preko metra i kod toga, ako ne pazi ili ga neko smeta upitima ili sl. može da potegne 1 m više ili manje, dok onih 40 cm ima uvijek na umu, te redovno još mušteriju zapita „i 40 cm?“, uslijed čega i mušterija pripazi, da se odmjeri tih 40 cm.

Kako za ovo mjerenje i nastale zabune trgovac nema nikakve kontrole, to mora redovno, a na svoju štetu, uvažiti reklamaciju mušterije, ako je odmjereno manje. Ako je odmjereno više, trpi također štetu, jer ili mušterija višak ne vrati, ili ako ga vrati, onda taj višak pretstavlja jedan ostatak, koji je teško prodati.

Predmet pronalaska je kontrolno mjerilo dužine, dakle trgovački metar, koji je snabdjeven napravom za registriranje, koja pokazuje cijele izmjerene metre, pa je

prema tome isključena zabuna. Ovakav metar daje ujedno i trgovcu i mušteriji mogućnost da se uvjere o točnom mjerenju, pa onda nema više mjesta naknadnim pritužbama i s njima skupčanim neugodnostima. Naprava za registraciju je na pr. neke poznate konstrukcije, te je providena uređajem za vraćanje u nul-položaj, ali prema pronalasku može biti također specijalno konstruisana za ovu svrhu.

Naprava za registriranje nalazi se na kraju metra, pa prodavač kod mjerenja pritisne skupa sa tkaninom dugme na napravi, tako da se po dovršenom mjerenju vidi kroz prozorčić naprave broj, koji pokazuje broj cijelih izmjerenih metara.

Jedan primjer izvedbe kontrolnog metra i naprave za registraciju prikazuje priloženi nacrt. Sl. 1 je pogled na kontrolni metar za trgovačke svrhe. Sl. 2 je pogled odozgo na napravu za registraciju u presjeku. Sl. 3 je pogled sa strane na uređaj za zakretanje sa Sl. 2.

Kako se na nacrtu vidi, providen je metar 1 uređajem za registraciju 2, koji je nasaden i učvršćen na kraju metra, tako da ukupna dužina iznosi 1 m. Uređaj za registraciju sastoji se iz bubnja 3 sa brojkama po obodu, koje se normalno vide kroz prozorčić 4. Bubaň 2 sa pripadnim zahvatnim zupčanicom 5 okreće se na osovini 6, koja krajem 6a viri izvan naprave. Konično spiralno pero 7 pričvršćeno je jednim krajem na kutiju, a drugim na bubanj 1 ima zadaću da uvijek povрати bubanj u nul-položaj, koji je određen ustavnikom 8 i udarnim čepom 9 na bubnju. Na osovini 6 slobodno sjedi drugi suprotni zahvatni zupčanic 10 i zakretni zupčanic 11, koji

Pritisakom na gumb 12 okrene se zahvatni zupčanik za jedan zub, a uslijed zahvata zupčanika 5 i 10 i bubanj 3 za jedan broj. Nakon završenog mjerenja, t. j. nakon nekoliko pritisaka na gumb 12, te pošto se je mušterija pogledom na prozorčić 4 uvjerila o ispravnosti mjerenja, trgovac može vratiti bubanj u nul-položaj. U tu svrhu pritisne kraj 6a osovine, te time oslobodi zupčanike 5 i 10 iz međusobnog zahvata, pa pero 7 vrati bubanj u nul-položaj, koji je određen udarnicama 8 i 9.

1.) Kontrolno mjerilo dužine, naznačeno time, što se na kraju drvene ili sl. mjerace motke (1) nalazi naprava za registraciju (2) bilo poje poznate konstrukcije, koja je providena gumbom (12) za pritiskivanje i drugim gumbom (6a) za vraćanje u nul-položaj, pri čem motka (1) i naprava (2) daju skupa dužinu od 1 m.

2.) Naprava za registraciju za mjerilo po zahtjevu 1, naznačena time, što na aksialno pomičnoj osovinu (6) ima bubanj (3) s brojkama, koji konično spiralno pero (7) tlači u aksialnom smjeru i vraća u nulti položaj nakon završenog mjerenja, dalje ima par zahvatnih zupčanika (5, 10), od kojih je jedan (5) pričvršćen na bubanj, a drugi na zakretni zupčanik (11), kojega zaporna kvačica (15) drži u svakom položaju, a zakreće se pritiskom na gumb (12) zubne šipke (13).

